

หลักสูตรการเพาะเห็ดฟาง

จำนวน 45 ชั่วโมง กลุ่มวิชา เกษตรกรรม

ความเป็นมา

หลักสูตรการเพาะเห็ดนางฟาง จำนวน 45 ชั่วโมง ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอรัตนวาปี ความเป็นมา ประเทศไทยเป็นประเทศเกษตรกรรม เป็นอยู่ข้าวอู่น้ำที่สำคัญของโลก ผลิตสินค้าทางการเกษตร สำหรับการบริโภคทั้งภายในประเทศ และส่งเป็นสินค้าออก ดังนั้นการจัดทำหลักสูตรอาชีพที่เกี่ยวข้องกับ สาขา การเกษตรจึงนับว่ามีความสำคัญอย่างยิ่ง อาชีพการเพาะเห็ดฟางน่าเป็นอาชีพหนึ่งที่น่าสนใจ และนำลงทุน เนื่องจากให้ผลผลิตเร็วมีการดูแลรักษาที่ไม่ยาก นอกจากนี้ให้ผลผลิตทางการเกษตรซึ่งมีคุณค่า ทางอาหารสูง สามารถบริโภคได้ทุกเพศทุกวัย ปัจจุบันมีการแปรรูปเป็นอาหารหลากหลายรูปแบบ นิยม บริโภคกันในช่วง เทศกาลกินเจ และเทคโนโลยีมีการนำเห็ดฟาง มาปรุงเป็นส่วนประกอบของยาสมุนไพร

หลักการของหลักสูตร

หลักสูตรการประกอบอาชีพการเพาะเห็ดฟาง มีหลักการดังนี้

1. เป็นการจัดหลักสูตรด้านเกษตรกรรม ที่มีความยืดหยุ่น ทั้งด้านหลักสูตร การจัดการกระบวนการเรียนรู้การวัด และประเมินผล เน้นบูรณาการให้สอดคล้องกับศักยภาพด้านต่างๆ 5 ด้าน ได้แก่ ศักยภาพของ ทรัพยากรธรรมชาติในเขตพื้นที่ให้บริการ ศักยภาพของพื้นที่ตามลักษณะภูมิอากาศ ศักยภาพของภูมิประเทศ และทำเลที่ตั้ง ศักยภาพของศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี และวิถีชีวิต ศักยภาพของทรัพยากรมนุษย์ในเขตพื้นที่
2. การจัดการศึกษาการประกอบอาชีพการเพาะเห็ดฟาง มุ่งเน้นให้ผู้ไม่มีอาชีพ ผู้มีอาชีพแล้วและต้องการ พัฒนาอาชีพของตนให้มีความมั่นคง รวมทั้งผู้ประสพภัย โดยจัดการศึกษาอย่างทั่วถึง เท่าเทียมกันและเน้น ความรู้คู่คุณธรรม
3. ส่งเสริมให้มีความร่วมมือในการดำเนินงานร่วมกับภาคีเครือข่าย
4. ส่งเสริมให้มีการเทียบโอนความรู้และประสบการณ์เข้าสู่หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน
5. การจัดการเรียนรู้ มุ่งเน้นการอบรมสัมมนา เพื่อพัฒนากลุ่มเป้าหมายผู้ไม่มีอาชีพหรือผู้ที่มีอาชีพแล้วและ ต้องการพัฒนาอาชีพของตนให้มีความมั่นคง ให้มีความพร้อมที่จะทำงานได้อย่างมี ประสิทธิภาพจุดมุ่งหมาย หลักสูตรการประกอบอาชีพการเพาะเห็ดฟาง

จุดมุ่งหมาย

1. กลุ่มเป้าหมายตัดสินใจประกอบอาชีพให้สอดคล้องกับศักยภาพตนเอง ชุมชน สังคม และ สิ่งแวดล้อม

2. กลุ่มเป้าหมายมีความรู้ ความเข้าใจ มีทักษะการประกอบอาชีพและบริหารจัดการอาชีพเพาะเห็ดฟาง ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. กลุ่มเป้าหมาย มีคุณธรรม จริยธรรม และมีจิตสำนึกความรับผิดชอบต่อตนเอง ผู้อื่น และสังคม
กลุ่มเป้าหมาย หลักสูตรการประกอบอาชีพการเพาะเห็ดฟาง

กลุ่มเป้าหมาย

1. ผู้ที่ไม่มีอาชีพ

2. ผู้ที่มีอาชีพและต้องการพัฒนาอาชีพโดยเฉพาะ ผู้ประกอบการ SME,OTOP และผู้ประกอบการทั่วไป
ระยะเวลา

ระยะเวลาเรียนตลอดหลักสูตร จำนวน 45 ชั่วโมง แบ่งเป็น

1. ภาคทฤษฎี จำนวน 10 ชั่วโมง

2. ภาคปฏิบัติ จำนวน 35 ชั่วโมง

รายละเอียดโครงสร้างหลักสูตรการเพาะเห็ดฟาง

เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	ทฤษฎี	ปฏิบัติ
1 ช่องทางการ ประกอบอาชีพ	1.1 ความสำคัญของการประกอบอาชีพ 1.2 ความเป็นไปได้ในการประกอบอาชีพ 1.3 บอกและหาแหล่งเรียนรู้ 1.4 บอกทิศทางการประกอบอาชีพการเพาะเห็ดฟาง	1.1 ความสำคัญของการประกอบอาชีพ 1.2 ความเป็นไปได้ในการประกอบอาชีพ 1.3 แหล่งเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับการประกอบอาชีพการเพาะเห็ดฟาง 1.4 ทิศทางการประกอบอาชีพการเพาะ	1.1 ศึกษาข้อมูลจากเอกสาร สื่ออิเล็กทรอนิกส์ สถานประกอบการ สื่อของจริง สื่อบุคคลใน ชุมชน ประเทศ และโลก เพื่อนำข้อมูลมาคิดวิเคราะห์ และใช้ในการประกอบอาชีพการเพาะ เห็ดฟางในชุมชน 1.2วิเคราะห์อาชีพที่เกี่ยวข้องกับการเพาะเห็ดฟางที่พบได้ในชุมชน จากข้อมูล ต่างๆ 1.3ศึกษาดูงานในสถานประกอบการ แหล่งเรียนรู้ต่างๆในอาชีพที่เกี่ยวข้องกับการเพาะเห็ดฟาง เพื่อรู้ทิศทางการประกอบอาชีพที่เกี่ยวข้องกับการเพาะเห็ดฟาง โดย ใช้กระบวนการคิดเป็นและ ความเป็นไปได้ตาม ศักยภาพ 5 ด้าน ได้แก่ ศักยภาพของทรัพยากรธรรมชาติในแต่ละพื้นที่ ศักยภาพ ของพื้นที่ตามลักษณะภูมิอากาศ ศักยภาพของ ภูมิประเทศของจังหวัด ศักยภาพของศิลปวัฒนธรรม ประเพณี และวิถีชีวิตของจังหวัด และศักยภาพของทรัพยากรมนุษย์ในจังหวัด 1.4 ครู ผู้เรียน และผู้รู้ ร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับ ทิศทางการประกอบอาชีพการเพาะเห็ดฟาง ในรูปแบบที่เหมาะสมกับตนเอง เช่น ลูกจ้าง เจ้าของ	15	

				กิจการ ร่วมทุน พ่อค้าคนกลาง แปรรูปผลิตภัณฑ์ฯลฯ โดย คำนึงถึงความเสี่ยง จากภัย ธรรมชาติ ความคุ้มค่า และ ความต้องการของตลาด	
2	ทักษะการ ประกอบอาชีพ	1. เตรียมการประกอบ อาชีพ ได้แก่ - สร้าง โรงเรือน - เตรียมวัสดุ ทำก่อนเห็ด - เตรียม วัสดุเพาะเชื้อเห็ดฟาง เพาะเชื้อเห็ด 2. การ เพาะเห็ดฟาง ได้แก่ - แยกเชื้อเห็ดและการ เลี้ยง เนื้อเยื่อบน อาหารวัน P.D.A - ทำ หัวเชื้อเห็ดฟาง - ทำ ก้อนเชื้อบรรจุ ถุงพลาสติก - เพาะเห็ด ให้เกิดดอก 3. เก็บดอก และดูแลรักษาเห็ด ฟาง เพื่อการบริโภค และจำหน่าย	2.1ชั้นเตรียมการ ประกอบอาชีพการ เพาะ เห็ดฟาง 2.1.1 การสร้าง โรงเรือน 2.1.2 การ เตรียมวัสดุทำก่อนเห็ด 2.1.3การเตรียมวัสดุ เพาะเชื้อเห็ดฟาง 2.1.4 การเพาะเชื้อเห็ด 2.2 ขั้นตอนการเพาะเห็ด ฟาง 2.2.1 การแยกเชื้อ เห็ดและการเลี้ยง เชื้อ เห็ดบนอาหารวัน 2.2.2 การทำหัวเชื้อเห็ดฟาง 2.2.3 การทำก้อนเชื้อ บรรจุใน ถุงพลาสติก 2.2.4 การเพาะเห็ดให้ เกิดดอก 2.3 ชั้นการเก็บ ดอกและดูแลรักษาเห็ด ฟางเพื่อการบริโภคและ จำหน่าย	1. ศึกษาข้อมูล เรียนรู้ขอบข่าย การประกอบ อาชีพที่เกี่ยวข้อง กับการเพาะเห็ดฟาง จากสื่อ ต่างๆทั้งเอกสาร สื่อบุคคลสื่อ อิเล็กทรอนิกส์ต่าง ๆ 2.ศึกษา แหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับอาชีพที่ เลือกการ เพาะเห็ดนางฟาง 3 ฝึกทักษะการประกอบอาชีพ เกี่ยวข้องกับการเพาะเห็ดฟาง 4 ดำเนินการเรียนรู้และฝึก ทักษะตามหลักสูตรเกี่ยวข้องกับการ เพาะเห็ดฟาง 5.ซักถาม / แลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ 6.จดบันทึกผลการเรียนรู้	30

การจัดกระบวนการเรียนรู้

- ศึกษาข้อมูลจากเอกสาร /ภูมิปัญญา
- การศึกษาดูงานจากแหล่งเรียนรู้
- แลกเปลี่ยนเรียนรู้
- ฝึกปฏิบัติจริง

สื่อการเรียนรู้

1. เอกสาร/ใบความรู้
2. ศึกษาดูงานแหล่งเรียนรู้
3. สื่ออิเล็กทรอนิกส์ต่าง ๆ เช่น VCD , DVD , อินเทอร์เน็ต
4. ภูมิปัญญาท้องถิ่น
5. ฝึกปฏิบัติจริง

การวัดและประเมินผล

1. การประเมินความรู้ภาคทฤษฎีระหว่างเรียนและจบหลักสูตร
  2. การประเมินผลงานระหว่างเรียนจากการปฏิบัติ ได้ผลงานที่มีคุณภาพสามารถสร้างรายได้ และ จบหลักสูตร
- ### การจบหลักสูตร

1. มีเวลาเรียน ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
2. มีผลการประเมินตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60
3. มีผลงานที่มีคุณภาพ

เอกสารหลักฐานการศึกษา

1. หลักฐานการประเมินผล
2. ทะเบียนคุมวุฒิบัตร
3. วุฒิบัตร ออกโดยสถานศึกษา

การเทียบโอน

ผู้เรียนที่จบหลักสูตรนี้สามารถนำไปเทียบโอนผลการเรียนรู้กับหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในสาระการประกอบอาชีพวิชาเลือกที่สถานศึกษาได้จัดทำขึ้น

หนังสือรับรองหลักสูตร

ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอรัตนวาปี ได้พัฒนาปรับปรุงและรวบรวมหลักสูตร วิชาการเพาะเห็ดฟาง จำนวน 45 ชั่วโมง ซึ่งเป็นหลักสูตรที่สอดคล้องกับสภาพบริบทและสภาพแวดล้อมของชุมชน เพื่อพัฒนาอาชีพ รูปแบบกลุ่มสนใจ

ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอรัตนวาปี ขอขอบคุณทุกท่านที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาหลักสูตรใน ครั้งนี้ ประกอบด้วยวิทยากรวิชาชีพ เจ้าหน้าที่งานการศึกษาต่อเนื่อง เป็นหลักสูตรที่ผ่านการเห็นชอบจาก คณะกรรมการสถานศึกษาและอนุมัติโดยผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาชีพต่อไป

ลงชื่อ.....ผู้เสนอหลักสูตร
(นายอุทัย ศรีไชย)
ครู ผู้สอนคนพิการ

ลงชื่อ.....ผู้อนุมัติหลักสูตร
(นายภาสกร เมตจันทร์)
รองผู้อำนวยการ สกร.จังหวัดหนองคาย
รักษาการในตำแหน่ง
ผู้อำนวยการสถานศึกษา สกร.อำเภอรัตนวาปี

ลงชื่อ.....ผู้เห็นชอบหลักสูตร
(นายประเทือง นางาม)
ประธานกรรมการสถานศึกษา